

Чума (переказ сюжету)

Альбер Камю

Це сталося після Другої світової війни у невеличкому приморському місті Орані. Раптом скрізь стали з'являтися пацюки, та ще й хворі — конали на очах. Ось уже вісім тисяч здохлих пацюків підрахували. Помер старий воротар у домі лікаря Ріс. Симптоми схожі на чуму: підвищена температура, збільшення лімфатичних вузлів. Але поважні громадяни ніяк не хочуть визнати, що у місті чума. Мешканців міста заспокоюють. Кажуть, що у лікарнях усе зроблено, щоб лікувати тих, хто захворів. Про епідемію у газетах та листівках не йдеться. Сироватки для щеплень у місті нема.

Люди під час чуми живуть так, ніби нічого не сталося. Ніхто не хоче повірити у чуму, яка може зруйнувати усі плани.

Та ось нарешті було визнано, що у місті епідемія. Усі контакти із зовнішнім світом було обірвано. Не можна було листуватися: зараза. Телефонний зв'язок обірвався: перевантаження. Ще якимось працював телеграф. Люди були у розпачі. Вирок влади був такий: виїхати з міста не можна. Якщо хтось хоче повернутися, нехай повертається, але зворотного шляху немає.

Постачання міста дуже зменшилося. Бензину не було, автомобілі зникли з вулиць. Багато працівників zostалися без роботи. У кінотеатрах ішли старі фільми, але люди ходили їх дивитися — з нудьги.

Більшість старанно вдавала, що нічого не сталося. Жителі міста намагалися жартувати, сиділи у кафе, спілкувалися. Деякі кафе викинули гасло: "Більше п'єш — мікроба вб'єш!"

Журналіст Рамбер, що випадково опинився у місті, дуже страждає від розлуки зі своєю нареченою. Вона живе у Парижі. Рамбер просить, щоб лікар Ріс дав йому довідку, що журналіст не хворий на чуму. Нехай його відпустять до коханої. Але Ріс відмовляє. Якщо відпустити Рамбера, то за ним підуть інші. Не можна бути впевненим, що хтось із них уже не несе в собі чуму.

Ріс працює у лазареті. Щоденно він бачить, як матері плачуть над дітьми, у яких побачили відразливі червоні пухирі — ознаку чуми. Ріс вже не має сили співчувати.

Панотець Панлю на недільній проповіді проголосив, що чума — це кара Господня за гріхи. У місті оселився жах.

Письменник Гран рятується від жаху творчістю. Він працює над кожним реченням у рукопису — це допомагає йому не думати про небезпеку.

Ресторани переповнені. Ніхто не шкодує грошей на дорогі вина та вишукану їжу. Всі немов гоняться за останнім промінцем життя. По бульварах гуляють закохані.

Лікар Ріс не припиняє своєї праці: "Може, вона й безглузда, але він повинен протистояти — це єдиний сенс життя!" Старий Кастель намагається зробити нову сироватку для щеплень. У місті починають діяти санітарні дружини. Не можна сидіти склавши руки! Треба чинити опір чумі, хоча б для того, щоб зберегти свою людську

гідність.

Між Рамбером та Ріє спалахує філософська суперечка: що важливіше — праця (обов'язок) чи кохання?

Але попри всі філософські бесіди та людські зусилля чума все поширюється. Здіймається безжалісний вітер. Починаються пожежі. Дехто сам підпалює свій будинок, гадаючи, що полум'я знищить хворобу.

Не було можливості поховати померлих пристойно, трупи кидали у рівчак. Вивозили їх уже без домовин, у трамваях. Дехто з рідних встигав кинути у вікно трамвая квіти — останній привіт. Отак їхали містом трамваї — з трупами та квітами.

Потроху люди звикали до відчаю. Це бентежило лікаря Ріє, він вважав, що звичка до відчаю гірша за сам відчай.

Люди були немов сонні. Вони відчували, що вже краще померти, ніж (гак існувати. Ніхто вже не сподівався на зустріч з коханим, на повернення колишнього життя.

Але чума ще й об'єднувала усіх індивідуалістів. Спільна біда — все ж спільна.

Люди не замикаються у своїх оселях. Вони ходять у театр — це немов виклик долі. Нарядно вдягнена публіка слухає оперну арію, та раптом актор падає — смерть на сцені.

Нарешті була готова сироватка Кастеля. Її випробували на маленькому хлопчикові, синові слідчого. Дитина довго та нестерпно страждала та все ж померла.

— Я не можу сприйняти того Божого світу, де мучать дітей! — вигукує лікар.

У місті з'являються різні пророки. Вони посилаються на Нострадамуса та намагаються вичислити термін скінчення чуми.

Поміж бідних та багатіїв зростає напруження. Бідні ледве животіють, а багатії шукають собі розвага.

Та ось нарешті чума забирається з міста. Чума пішла, але проблеми лишилися. Як казав один старий: "Хіба не все наше життя — чума?"

Повість Альбера Камю є розгорнутою метафорою життя як чуми, де кожний повинен зробити свій вибір.